

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte - Ursache Petru,
judecători - Timofti Vladimir și Alerguș Constantin,
examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Duca Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 noiembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Duca Mihail Grigore, născut la 15 iunie 1957, originar din sat. Cuizăuca, r-nul Rezina, domiciliat în sat. Cușmirca, r-nul Șoldănești.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 26.03.2015 – 07.07.2015 (prima instanță);
2. 30.07.2015 – 11.11.2015 (instanța de apel);
3. 24.03.2016 – 22.06.2016 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Șoldănești din 07 iulie 2015, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Duca Mihail a fost condamnat în baza art.145 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsă sub formă de 9 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Duca Mihail în seara de 07 ianuarie 2015, la o oră nestabilită, aflându-se în casa proprie din localitatea Cușmirca, Șoldănești, fiind în stare de ebrietate alcoolică și urmărind scopul omorului lui Solomon Vladimir, ca rezultat al conflictului avut cu el, intenționat i-a aplicat o lovitură cu un cuțit de bucătărie în regiunea gâtului cauzându-i plagă penetrantă a regiunii cervicale pe stânga cu lezarea țesuturilor moi a vaselor cervicale, laringelui, excoriații a labei mâinii stângi și feței care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63 D din 30.01.2013 se califică ca leziuni corporale grave periculoase pentru viață, în rezultatul cărora victima Solomon

Vladimir a decedat la fața locului, respectivele acțiuni fiindu-i încadrate la art. 145 alin. (1) Cod penal cu calificativele „omorul intenționat al unei persoane”.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către inculpatul Duca Mihail, care invocându-și nevinovăția, a solicitat achitarea de sub învinuirea adusă, pe motivul unei examinări superficiale a cauzei cu constatarea neobiectivă a aspectelor de fapt, or în opinia sa, acuzarea nu a prezentat probe suficiente ce i-ar demonstra incontestabil vinovăția în fapta imputată ca infracțiune, susținând, că la cele comise l-a determinat însăși victima Solomon Vladimir ce l-a maltratat și l-a umilit, el neavând intenția de a-l omori, acționând în legitimă apărare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 noiembrie 2015, apelul declarat de inculpatul Duca Mihail a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, prezenta cauză a fost judecată de către prima instanță în temeiul art. 364¹ Cod procedură penală, adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpatul Duca Mihail, în corespundere cu art. 364¹ alin. (3) Cod procedură penală, prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia el a recunoscut în totalitate faptele reținute în rechizitoriu și baza probantă administrată pe caz. (f. d.146).

Respectiv, chestionându-l pe Duca Mihail în ce privește recunoașterea bazei probante administrate pe caz și a faptelor reținute în rechizitoriu, prima instanță în corespundere cu art. 364¹ alin. (4) Cod procedură penală, prin încheierea protocolară din 11.06.2015 i-a admis cererea pe motiv, că din probele administrate, rezultă că faptele îi sunt stabilite, iar în cauză sunt suficiente date cu privire la personalitatea sa, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale, după care a recurs la interogarea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului (f.d.183-184), efectuând cercetarea nemijlocită a bazei probante administrate pe caz, cu expunerea ei detaliată în conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată (f. d. 181-182) și în sentința adoptată.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că prima instanță corect a constatat, că în baza probelor materiale scrise administrate pe caz, pe deplin a fost dovedită vinovăția inculpatului Duca Mihail în comiterea omorului intenționat al victimei Solomon Vladimir, acțiunile lui corect fiind încadrate la art. 145 alin.(1) Cod penal.

Atât la faza urmăririi penale, cât și în prima instanță inculpatul Duca Mihail a recunoscut integral quantumul învinuirii formulate, precum și probele administrate pe caz în favoarea învinuirii aduse, fapt ce a și influențat examinarea cauzei într-o procedură simplificată cu verificarea și cercetarea bazei probatorii administrate pe caz.

Astfel, instanța de apel a constatat că baza probantă administrată în prezenta cauză denotă cu certitudine vinovăția inculpatului Duca Mihail în comiterea omorului intenționat al unei persoane, acțiunile lui corect fiind încadrate la art. 145 alin.(1) Cod penal.

Constatând cu certitudine vinovăția inculpatului în fapta de omor comisă de Duca

Mihail, instanța de fond la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61 Cod penal, ce stabilesc scopul pedepsei penale și rolul ei asupra corectării inculpatului, prevenind comiterea de către el pe viitor al altor fapte penale.

La fel instanța de apel a menționat că prima instanță a ținut cont și de prevederile art. 75 Cod penal, ce stabilesc criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, cum sunt: recunoașterea de către el pe parcursul urmăririi penale și la faza judecării cauzei a faptei comise, căința manifestată în legătură cu urmările survenite, lipsa antecedentelor penale, caracteristica pozitivă de la locul de trai.

De rând cu aceasta s-a ținut cont de gravitatea infracțiunii imputate, care potrivit art. 16 alin. (5) Cod procedură penală face parte din categoria celor deosebit de grave cu caracter social-periculos sporit, pentru care legiuitorul a prevăzut exclusiv pedeapsa închisorii de la zece la cincisprezece ani, în privința căreia sunt inaplicabile prevederile art. 79 și 90 Cod penal.

Totodată ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, prima instanță i-a redus inculpatului pedeapsa închisorii în limitele admisibile de lege, aplicându-i doar nouă ani închisoare, acesta beneficiind deja de reducerea limitei minime a ei.

Cât privește argumentele formulate de către inculpat în vederea susținerii versiunii de legitimă apărare, urmărind intenția de a-1 speria pe nepotul său Solomon Vladimir, dar nu și de al omorî, instanța de apel le-a respins ca fiind nefondate, ce vin în contradicție cu materialul probant, le-a apreciat drept încercare de eschivare de la răspunderea penală prin tentativa de a duce în eroare instanța de apel, or probele administrate în prezenta cauză din rândul celor expuse mai sus, îi determină caracterul prejudiciabil al acțiunilor infracționale.

Totodată, instanța de apel a menționat că potrivit recomandărilor expuse în pct. 19 a Hotărârii Plenului CSJ nr. 13 din 6.12.2013 din momentul adoptării încheierii de admitere a cererii de examinare a cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, inculpatul și apărătorul lui nu mai pot renunța pe parcursul procesului penal asupra opțiunii de a fi judecată cauza potrivit procedurii simplificate. Dacă, eventual, inculpatul ori apărătorul lui, după adoptarea încheierii privind admiterea cererii de judecare în ordinea art.364¹ Cod de procedură penală, în timpul audierii ori după aceasta, renunță la procedura simplificată, instanța, prin încheiere protocolară, va indica că renunțarea nu poate fi admisă.

De rând cu aceasta, în corespundere cu pct. 30 a Hotărârii nominalizate, împotriva sentinței adoptate de prima instanță în urma judecării în procedura simplificată, părțile pot exercita calea de atac a apelului, de regulă, sub aspectul individualizării pedepsei, inculpatul neputând renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate.

În situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală și nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima

instanță.

Respectiv în situația creată, prin aplicarea normelor de procedură penală și în corespundere cu recomandările Plenului CSJ expuse mai sus, instanța de apel prin verificarea aspectelor de drept a prezentei cauze, a constatat respectarea de către prima instanță a procedurii de examinare a cauzei în corespundere cu art. 364¹ Cod procedură penală.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar la 01 martie 2016 (conform ștampilei de pe plic, f. d. 240), de către inculpatul Duca Mihail, prin care fără a indica vreun temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, cu achitarea lui, din motiv că nu el a comis infracțiunea imputată.

La fel, recurentul mai indică că el este paralizat, invalid de gr. I, se mișcă foarte greu, din care motive nu avea posibilitate să-lucidă pe Solomon Vladimir, a fost mințit de procuror ca să spună că el l-a ucis pe Solomon Vladimir, pentru a nu căuta cine-i adevăratul vinovat în comiterea omorului dat, nu are antecedente penale.

6. Verificând argumentele recursului în raport cu actele cauzei, Colegiul penal consideră, că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs, potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală (în red. 05.04.2012), termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor dosarului, la data de 18 noiembrie 2015 la pronunțarea deciziei motivate a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 noiembrie 2015, inculpatul Duca Mihail și avocatul acestuia – Tăriță Andriana au fost prezenți și li s-a înmînat copia deciziei, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 220) și prin recipisa semnată de ambii (f. d. 228).

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțate la 18 noiembrie 2015 a expirat la 21 decembrie 2015.

Aceste momente certifică faptul că termenul de 30 zile de contestare cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat, deoarece recursul declarat de inculpatul Duca Mihail a fost declarat la 01 martie 2016, adică peste 70 de zile de la data scurgerii termenului de 30 de zile de declarare a recursului ordinar.

Astfel, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat

după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Reieșind din aceste circumstanțe se constată, că termenul de 30 zile de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat de inculpatul Duca Mihail, deoarece recursul în cauză a fost declarat de el la 01 martie 2016, conform ștampilei poștale pe plic (f. d. 235), prin urmare, Colegiul penal consideră că recursul în cauză a fost depus peste termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Mai mult, recurentul nici nu a solicitat repunerea în termen a recursului ordinar, numindu-l greșit ca recurs în anulare, ce nu constituie motiv întemeiat de a fi declarat recursul ordinar în termen, căci inculpatul a avut și apărător în instanța de apel și ultimul la solicitarea inculpatului era obligat să atace cu recurs ordinar decizia instanței de apel, ce nu s-a realizat în speța dată.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat la 01 martie 2016 de inculpatul Duca Mihail este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Duca Mihail, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 noiembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Duca Mihail Grigore**, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **22 iunie 2016**.

Președinte

Judecători

Ursache Petru

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin